Lekcia 6 Rytmus dňa

Slovná zásoba:	ráno, predpoludnie, poludnie, popoludnie, večer, noc, raňajky, obed, večera, hodina, med, vyučovacia hodina, domáca úloha, kalendár, dni v týždni, jedáleň, hviezdy, mesiac, vstávať, umyť sa, obliecť sa, bežať, rozprávať, čítať, mať, osprchovať, ľahnúť
Vetné väzby:	O koľkej? Čo robíš ráno/večer? Čo ide robiť? Kedy je to?
Funkčné frázy:	Dobré ráno! Dobrý deň! Dobrý večer! Dobrú noc! Dovidenia! Dobrú chuť!
Inštrukčný jazyk:	ukáž, kráčaj, bež, skáč, pracuj vo dvojici
Pomôcky:	TÉMA 1 Karty Čísla (čísla 1-12), PL Môj deň, PL Čo robievam, PL Môj týždenný kalendár, TÉMA 1 Obr. Časti dňa, ilustrácie k príbehu Čarovné chvíle Elkinho dňa

1. Privítanie

Pondelok my radi máme, do školy sa ponáhľame. Druhý deň je utorok, na cvičení skúšam skok,. Až vyrastiem, jasná vec, bude zo mňa športovec. Tretí deň je streda, nakreslím si deda. Štvrtok, to je 4. deň, spočítať si všetko viem. V piatok budem 1 krát na gitare niečo hrať. Sobota je voľný deň, do školy už nepôjdem. Posledná je nedeľa, siedma, a je veselá.

Deti v skupine privítame, pozdravíme sa a plynule prejdeme k aktivite s loptou. Jednému dieťaťu učiteľka hodí loptu privítam ju: *Ahoj, Katka! Ako sa máš?* Dieťa chytí loptu a odpovedá *Ahoj. Dobre.* Potom hodí loptu ďalšiemu dieťaťu alebo učiteľovi. Varianty odpovedí: *Fajn/Super/Tak-tak.*

1. Naladenie na tému

Po privítaní učiteľ prejde k téme prostredníctvom novej básničky. Učiteľ počas prednesu textu gestikuláciou naznačuje obsah. Následne overuje porozumenie textu a s podporou pantomímy overuje pochopenie výrazov *umyť zuby/oči/uši, vstávať z postele*. Aktivitu zakončí vetnou väzbou *Toto robíš to každý deň/každé ráno.*

Chce sa mi vstať každé ráno?
Neviem... Možno... Asi áno.
Umyť zuby, oči, uši..
Čo urobím?
*Každý tuší.**

Učiteľ básničku znovu prednesie, pričom text výrazne rytmizovane deklamuje a ukazuje na jednotlivé deti - vypočítava. Po otázke Čo urobím? Vypočítavanku preruší a dieťa pohyb naznačí vyššie uvedené činnosti, čo následne využije v následnej aktivite o Elke.

2. Príbeh Čarovné chvíle Elkinho dňa – prvé čítanie

Učiteľ číta príbeh, deti ho počúvajú v uvoľnenej polohe (na stoličkách, na koberci).

Elka žije na okraji mesta. Býva s rodičmi v malom dome s veľkou záhradou. Teší sa na každý deň, lebo sa vždy deje niečo nové. Ráno, keď slniečko zvedavo pozerá cez okno, Elka sa pomaly prebúdza. Vyskočí z postele a beží do kúpeľne. Umyje si zuby a oblečie si šaty so širokým opaskom. Ide do kuchyne, kde ju mama čaká s raňajkami. Na raňajky má chlieb s maslom a medom. „Dobrú chuť, Elka! Zjedz všetko, aby si mala silu na dnešný deň," hovorí mama s úsmevom.

Po raňajkách ide Elka do školy. Kráča ulicou popri malých obchodoch. Prejde cez prechod pre chodcov a je pri škole. Vyučovanie začína a trvá celé predpoludnie.
Pani učiteľka dnes rozpráva o veľkých rybníkoch, kde žijú kačky a labute. Hodina prvouky všetkých zaujíma. Zrazu zaznie školský zvonec. Je dvanásť hodín, pravé poludnie. „Hurá, je čas na obed!“ volá Elka a všetky deti sa ponáhľajú do jedálne. Na tanieri rozvoniava kuracia polievka, takú mama varí vždy v nedeľu. Po polievke ju čaká veľká porcia špagiet. Elka ich s chuťou všetky zje.
Popoludnie je čas hry s kamarátmi a psom Maxom. Max sa rád hrá s loptičkou. Elka mu ju hádže a Max ju vždy šikovne prinesie späť. Naháňačka za loptou unaví oboch. Elka sa po hre osvieži pohárom vody. Po hre si sadne za stôl a napíše si domáce úlohy. Popoludnie prebehne rýchlo a znenazdania je už večer.
Na oblohe sa objavia prvé hviezdy. Vtedy v kuchyni začne rozvoniavať večera. Celá rodina si sadne ku stolu a rozprávajú sa o dnešných zážitkoch. Elka cíti únavu. Je čas pripraviť sa do postele. Umyť zuby, osprchovať sa a obliecť pyžamo. „Dnes bol krásny deň,“ hovorí Elka mame, keď si ľahne do postele. Mama ju pohladí po vlasoch a povie „Dobrú noc, Elka! Zajtra ráno Ťa čakajú nové dobrodružstvá.“ Noc sa ponorí do spánku spolu s Elkou a na oblohe sa objaví aj zlatý mesiac.

3. Otázky zamerané na porozumenie príbehu

Výroky/otázky s odpoveďou áno – nie. Použiť možno kartičky so symbolmi (zelená – áno, červená – nie, príp. dohodnuté symboly, napr. palec hore, palec dole, postaviť sa, kľuknúť si/zostať sedieť a pod.)

- *Elka žije na okraji mesta.*
- *Elka má psa Olivera.*
- *Elka chodí do školy autobusom.*
- *Elka má na obed špagety. a pod.*

Otázky vyžadujúce krátku odpoveď (1-2 slová), ktorá vychádza z textu.

- *Čo robí Elka ráno?*
- *Čo robí Elka doobeda?*
- *S kým sa Elka hráva popoludní/po vyučovaní?*
- *Ako sa volá Elkin pes?*
- *O čom rozpráva na prvouke pani učiteľka?*

Otázky na hľadanie riešení – rozvíjanie komunikačných schopností a tvorivého myslenia.

- *Čo myslíš, koľko rokov má Elka?*
- *O čom sa môžu deti rozprávať na hodine prvouky s pani učiteľkou?*
- *Aké iné predmety má Elka v škole?*
- *Ktorý deň v týždni máš najradšej? Prečo?*
- *Aké ročné obdobie práve bolo? Zdôvodni.*
- *Máš radšej ráno alebo večer? Prečo?*

Pozn. pre učiteľa: Učiteľ kladie otázky v závislosti od komunikačnej úrovne detí. Nemusí položiť všetky uvedené, rovnako môže vytvárať ďalšie otázky, ak to situácia vyžaduje.

4. Príbeh Čarovné chvíle Elkinho dňa – druhé čítanie

Učiteľ číta príbeh po častiach, pričom deti vyzýva k priamej interakcii. V texte je vyznačený priestor pre otázky, ktoré podporujú deti v spontánnom verbálnom prejave. Cieľom ich kladenia je tvorivo reagovať na kontext príbehu.

Elka žije na okraji mesta. Býva s rodičmi v malom dome s veľkou záhradou. Teší sa na každý deň, lebo sa vždy deje niečo nové. Ráno, keď slniečko zvedavo pozerá cez okno, Elka sa pomaly prebúdza. Vyskočí z postele a beží do kúpeľne.

Otázky učiteľa:

Čo ide Elka robiť? Čo má na sebe oblečené? O koľkej vstáva? Ako sa volá táto časť dňa? Ako dlho trvá ráno?

Umyje si zuby a oblečie si šaty so širokým opaskom. Ide do kuchyne, kde ju mama čaká s raňajkami.

Otázky učiteľa:

Pamätáte si čo mala Elka na raňajky? Čo máš rád na raňajky ty? Kto pripravuje raňajky Elke? Kto pripravuje raňajky tebe? Čo si hovoríme pred jedlom, aby nám chutilo?

Na raňajky má chlieb s maslom a medom. „Dobrú chuť, Elka! Zjedz všetko, aby si mala silu na dnešný deň," hovorí mama s úsmevom.
Po raňajkách ide Elka do školy. Kráča ulicou popri malých obchodoch. Prejde cez prechod pre chodcov a je pri škole. Vyučovanie začína a trvá celé predpoludnie.

Otázky učiteľa:

O koľkej ráno začína vyučovanie? Kedy je veľká prestávka v škole? Je to predpoludním? Na akom predmete sa v škole rozprávali o rybníkoch? Skús opísať, čo je rybník. Aké zvieratá žijú v okolí rybníka?

Pani učiteľka dnes rozpráva o veľkých rybníkoch, kde žijú kačky a labute. Hodina prvouky všetkých zaujíma. Zrazu zaznie školský zvonec. Je dvanásť hodín, pravé poludnie. „Hurá, je čas na obed!" volá Elka a všetky deti sa ponáhľajú do jedálne. Na tanieri rozvoniava kuracia polievka, takú mama varí vždy v nedeľu. Po polievke ju čaká veľká porcia špagiet. Elka ich s chuťou všetky zje.

Otázky učiteľa:

O koľkej hodine asi Elka obeduje? Kedy máš obed ty? Kde na hodinách sú ručičky, keď obedujeme na pravé poludnie (využite názornú ukážku, ak je to možné)?

Popoludnie je čas hry s kamarátmi a psom Maxom. Max sa rád hrá s loptičkou. Elka mu ju hádže a Max ju vždy šikovne prinesie späť. Naháňačka sa loptou unaví oboch. Elka sa po hre osvieži pohárom vody. Po hre si sadne za stôl a napíše si domáce úlohy. Popoludnie prebehne rýchlo a znenazdania je už večer.

Otázky učiteľa:

Čo robí Elka vždy popoludní po škole? Čo môže robiť Elka popoludní, keď nemusí ísť do školy? V ktoré dni do školy nechodí? Vieš povedať dni, v ktoré chodíme do školy?

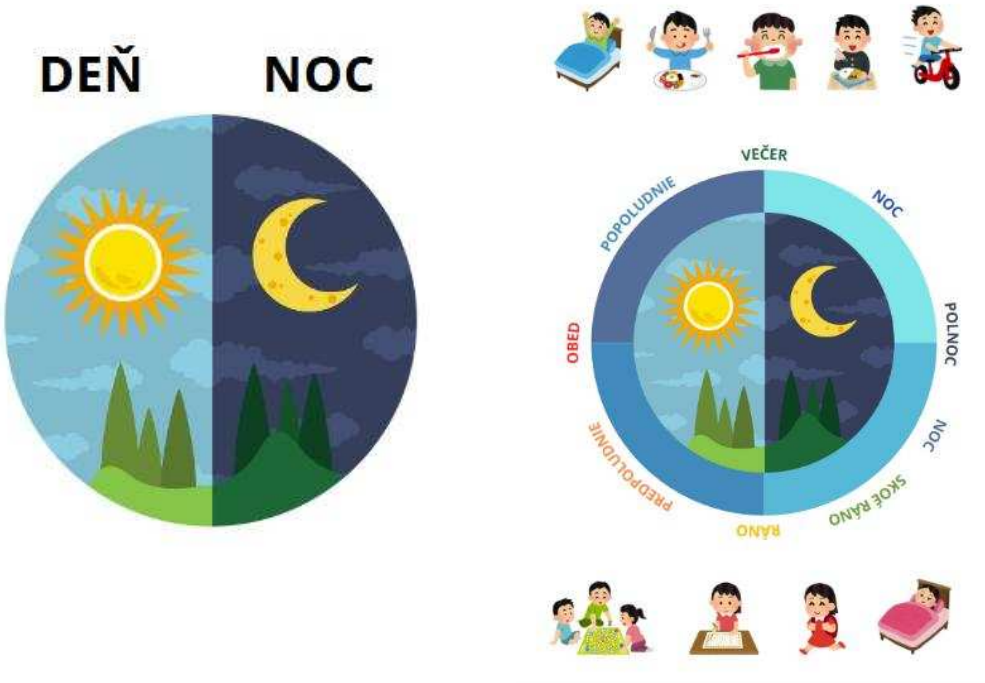
Na oblohe sa objavia prvé hviezdy. Vtedy v kuchyni začne rozvoniavať večera. Celá rodina si sadne ku stolu a rozprávajú sa o dnešných zážitkoch. Elka cíti únavu. Je čas pripraviť sa do postele. Umyť zuby, osprchovať sa a obliecť pyžamo. „Dnes bol krásny deň," hovorí Elka mame, keď si ľahne do postele. Mama ju pohladí po vlasoch a povie „Dobrú noc, Elka! Zajtra ráno Ťa čakajú nové dobrodružstvá." Noc sa ponorí do spánku spolu s Elkou a na oblohe sa objaví aj zlatý mesiac.

Otázky učiteľa:

Kedy sa objavujú na oblohe hviezdy? Prečo ich nevidíme na obed? Kedy vidíme na oblohe mesiac? Je vždy rovnaký? Čo si hovoríme pred spaním, aby sme mali pekné sny?

5. Pohybová hra

Na podlahu alebo na tabuľu vyznačíme veľké hodiny s číslicami (TÉMA 1 Karty Čísla). Učiteľ vyzve deti, aby sa voľne prechádzali v rytme tlieskania alebo rytmu bubienka. Učiteľ tleskne a oznámi čas, napr. *Je osem hodín ráno. Ukáž, čo robí Elka.* Úlohou detí je pohybom stvárniť činnosť a ukázať na hodinách čas. Nasledujú otázky učiteľa *Je ráno? Je predpoludnie? Je noc?* a pod. Deti spoločne identifikujú časové rozpätie jednotlivých úsekov dňa, môžu pritom využiť obrázky TÉMA 1 Obr. Časti dňa.



6. Pracovný list Môj deň, Čo robievam

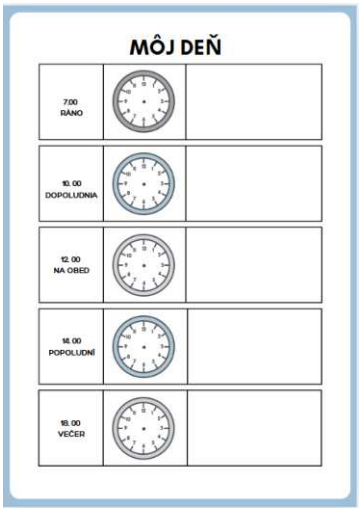
Deti pracujú s pracovnými listami. Začínajú s pracovným listom Čo robievam, v ktorom podľa obrázkov pomenúvajú zobrazené činnosti *vstávam*, *obliekam sa, sprchujem sa, umývam sa, raňajkujem, chystám obed, pomáham pripravovať jedlo, idem do školy, hrám sa a pod.* V pracovnom liste je jeden prázdny obrázok, do ktorého dieťa kresbou zaznamená ďalšiu ľubovoľnú činnosť. Učiteľ deti inštruuje: *Deti, vystrihnite si obrázky.* Deti si obrázky vystrihnú a používajú pri práci s pracovným listom Môj deň rôznymi spôsobmi.

Učiteľ pokračuje: *Je 7 hodín ráno, zaznač čas na hodinách. Čo vtedy robíš? Prilož kartu s obrázkom.* Následne deti Obráť lícom nadol a vety podľa pravdivosti, napr. *O siedmej hodine ráno vstávam/raňajkujem/idem do školy.*

Obmena: Učiteľ inštruuje deti: *Teraz pracujte vo dvojici.* Deti pracujú vo dvojiciach, jedno dieťa kladie otázky, druhé odpovedá. Následne sa vymenia. *O koľkej vstávaš ráno? O šiestej. O koľkej raňajkuješ? O siedmej. Pomáhaš mame/otcovi?*

Pozn. pre učiteľa: V prípade vyššej znalosti jazyka necháme priestor pre spontánny dialóg detí.

Pracovný list 1 Môj deň a Pracovný list 2 Čo robievam



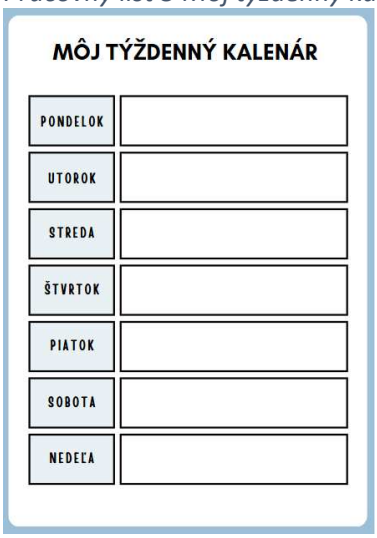




Učiteľ v závere aktivity kladie otázky *Je tvoj deň podobný ako Elkin? Čo iné robíš ty?*
Učiteľ oznámi aktuálny čas a deti určia, o ktorú časť dňa ide, prípadne určia deň v týždni.

Pozn. pre učiteľa: Môžeme zopakovať dni v týždni, označiť v kalendári aktuálny deň a deň najbližšieho stretnutia (PL Môj týždenný kalendár).

Pracovný list 3 Môj týždenný kalendár



7. Záver

Učiteľ sa na záver lúči s deťmi podaním rúk a básničkou.

Dovidenia, kamaráti,
dnešný deň sa už nevráti.
Zajtra príde opäť nový,
pondelkový, utorkový.

Deti sa lúčia pozdravmi čau, ahoj, dovidenia a spoločensky konvenčnou frázou tešíme sa na budúce stretnutie, prajem pekný víkend, pekný zvyšok dňa, dovidenia pozajtra, pozdravujem vás, pozdravte súrodencov a pod.